

NYSSE

VUOSIKERTOMUS 2018

Tampereen seudun joukkoliikenne

Vuonna 2018

MATKUSTAJAMÄÄRÄ KASVOI 39,8 MILJOONASTA

40,3 MILJOONAAAN

SUBVENTIOASTE OLI

29 %

LINJAKILOMETREJÄ AJETTIIN

21,5 MILJOONAA

LIPUISTA MYYTIIN NELLA NETTILATAUSPALVELUN KAUTTA

45 %

KAUSILIPUILLA TEHTIIN NOUSUISTA

57,8 %

TAMPEREELLA ON MATKAKORTTEJA/ASUKASLUKU

97,7 %

Joukkoliikennejohtajalta

Ratikan toinen rakentamisvuosi näkyi ja vaikutti kaikkien tamperelaisten arjessa. Hämeenkatu oli työmaata koko mitaltaan. Pysäkkien ja suojateiden paikat vaihtuivat tiheään ja kävely työmaiden johdosta kapeilla jalkakäytävillä toi suurkaupungin ruuhkan fiiliksen Hämeenkadulle.

Sinisten bussien liikenne lännen suuntaan siirrettiin Hämeenkadulta maaliskuussa pitkäaikaiselle poikkeusreitille Raatihuoneen editse Puutarhakadulle ja sieltä Hämeenpuiston kautta Pirkankadulle. Järjestely osoittautui hyväksi ja matkustajat löysivät hyvin uudet pysäkit. Nysse kulki vaikka välillä vähän hitaamminkin. Kuljettajille riitti haasteita selvitä mutkittlevista ja ahtaista ajoränneistä ja vaikka aina ei ihan ilman pieniä kolhuja selvittykään, niin erinomaista työtä heiltä.

Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu hiljeni kahden voimakkaan kasvuvuoden jälkeen 1,2 prosenttiin. Pienikin kasvu riitti rajapyykin ylitykseen eli yli 40 miljoonaa nousua vuodessa kirjattiin ensimmäisen kerran sitten 1980-luvun puolivälin. Huomionarvoista on, että erityisen edukkaalla vuosilipulla tehtiin loppuvuodesta 2018 jo noin 15 % kaikista nousuista.

Ratikan tulon valmistautuminen näkyi joukkoliikenteen arjessa. Vuosi 2018 suunniteltiin Nyssen linjastoa vuoteen 2021 Linjasto2021-projektissa, joka toteutettiin pääosin Nyssen omin voimin ja uusilla työkaluilla erityisen vuorovaikutteisesti. Linjasto2021-sivuilla suunnitelmat olivat kommentoitavina ja suunnitelmia hiottiin kommenttien perusteella. Suunnitelmat herättivät suuren mielenkiinnon ja niitä käytiin katsomassa 30.000 erillisestä osoitteesta ja kommenttipalautetta saatiin 5000 kappaletta.

Raitiotien liikennöinti päätettiin toteuttaa allianssimallilla. Palveluallianssissa liikennöitsijä ja tilaaja suunnittelevat ns. kehitysvaiheessa liikennöintiä yhteisellä organisaatiolla. Elokuussa käynnistettiin tarjouskilpailu ja siihen osallistui kuusi ehdokasta: Ab Stockholms Spårvägar, Go-Ahead Finland Oy, Länsilinjat Oy, Transtech Oy, VR-Yhtymä Oy ja Väinö Paunu Oy

Mobiililippujen uuteen tulemiseen varauduttiin aloittamalla uusien lukijalaitteiden asennukset. Ensimmäiset Nyssemobiilin onnistuneet validoinnit (leimaukset) toteutettiin tuotantotesteissä loppuvuodesta.

Ratikan brändistä ja väreistä riitti puhetta vuonna 2018. Vaivihkaa käynnistimme Nyssen brändiuudistuksen keväällä 2018 ja saimme sen julkaisua vaille valmiiksi vuoden 2018 aikana. Palataan siihen ja muihin uudistuksiin vuonna 2019. Todetaan kuitenkin, että toimintavuosi 2018 oli ihan ok.

Mika Periviita, joukkoliikennejohtaja

Joukkoliikennejärjestelmä ja -organisaatio

JOUKKOLIIKENTEN SEUDULLINEN YHTEISTOIMINTA

Tampereen kaupunki toimii EU:n palvelusopimusasetuksen sekä kansallisen joukkoliikennelain mukaisena toimivaltaisena viranomaisena Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien muodostamalla alueella. Seudullinen yhteistoiminta käynnistyi 1.1. 2011 ja se sisältää toimivaltaisen viranomaisen tehtävien lisäksi sopijakuntien keskenään sopimat joukkoliikenteeseen liittyvät tehtävät.

Tampereen kaupunkiseudulla joukkoliikenteen järjestämistapa muuttui 30.6.2014 alkaen Pirkkalassa, Lempäälässä, Vesilahdella, Kangasalla ja Nokialla sekä 6.6.2016 alkaen Ylöjärvellä. Samassa yhteydessä 6.6.2016 alkaen otettiin käyttöön koko kaupunkiseudun kattava uusi yhtenäinen, vyöhykkeisiin perustuva lippu- ja tariffijärjestelmä.

Joukkoliikenteen viranomaistoiminnasta on säädetty liikennepalvelulaissa. Seudullisen yhteistoiminnan sisällöstä muilta osin on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä niin, että joukkoliikenteen palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

Tampereen kaupungin organisaatioon kuuluva Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii päätöksentekuelimenä Tampereen seudun joukkoliikenteessä. Lautakunnassa on 14 jäsentä, joista Tampereen kaupungin valtuusto valitsee seitsemän jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä muiden kuntien valtuustot kukin yhden jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenen ja varajäsenen tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu. Tampereen kaupunginvaltuusto valitsee asettamistaan jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Joukkoliikenteen seudullisen yhteistoiminnan taloudesta ja kustannusten jaosta on sovittu yhteistoimintasopimuksessa. Yhteisten tutkimus- ja kehityshankkeiden kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa. Organisaatiosta ja lautakuntatoiminnasta aiheutuvat kiinteät valmistelu- ja toimeenpanokustannukset jaetaan kunkin kunnan asukkaiden tekemien joukkoliikennematkojen suhteessa. Kaupunki- ja seutulippujen hintavero-voitteiden määrittämisestä aiheutuvista kustannuksista vastaa kukin kunta omalta osaltaan. PSA:n mukaisesti hankitun liikenteen kustannukset jaetaan siten, että kunnan sisäisen liikenteen nettokustannuksista vastaa kunta itse ja kuntien välisen liikenteen nettokustannukset jaetaan niiden kesken, joita ko. liikenne palvelee kuntalaisten matkustuksen (lipputulon) suhteessa.

Joukkoliikennejärjestelmä ja -organisaatio

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

ALUEELLINEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Apulaispormestarit

Johtaja

Esikuntatoiminnot

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN SUUNNITTELU	JOUKKOLIIKENNE	RAKENNUTTAMINEN JA YLLÄPITO	KESTÄVÄ KAUPUNKI	KEHITYSOHJELMAT
Suunnittelujohtaja	Joukkoliikennejohtaja	Rakennuttamisjohtaja	Ympäristöjohtaja	Projektijohtaja
PALVELUYKSIKÖT	PALVELUYKSIKÖT	PALVELUYKSIKÖT	PALVELUYKSIKÖT	RAITIOTIEKEHITYS-OHJELMA
Asemakaavoitus	Liikennesuunnittelu	Rakennuttaminen	Kestävä kehitys	
Kiinteistönmuodostus	Matkapalvelut	Kuntatekniikan suunnittelu	Ympäristön suojele	
Liikennejärjestelmän suunnittelu		Kunnossapito	Ympäristöterveydenhuolto	
Rakennusvalvonta		Katutilavalvonta ja pysäköinninvalvonta	Jätehuoltoviranomainen	
Viheralueet ja hulevedet		Satamatoimisto	Kestävä tampere 2030	
Yleiskaavoitus			Smart tampere -osaohjelma	

JOUKKOLIIKENNEJOHTAJA Mika Periviita

LIIKENNESUUNNITTELU	MATKAPALVELUT	VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI
Suunnittelupäällikkö Juha-Pekka Häyrynen	Asiakaspalvelupäällikkö Tanja Lehtonen	Viestintäsuunnittelija Hanne Tamminen
Joukkoliikenneinsinöörit Petri Hakala, Maarit Kaartokallio, Riikka Salkonen	Palveluvastaava Satu-Elise Paakkonen	
Joukkoliikennelogistikot Juha Kortteus ja Satu-Anneli Marjeta	Palveluassistentti Toni Huitula	
Suunnittelija Leena Huhtala	Suunnittelijat Mika Julkunen, Tino Nordlund, Mikko Marttila	
Asiakaspalvelusuunnittelija Maiju Lieskivi	Toimistovastaava Miia Nieminen 31.8.. asti	
	Asiakaspalvelusihteerit Anna Havulinna 1.8. alkaen, Anneli Korkiamäki 31.7. asti, Eija Lehtonen, Mervi Mäkelä, Eija Oja, Meeri Ojala, Teija Paasio	

Joukkoliikennejärjestelmä ja -organisaatio

JOUKKOLIIKENTEEEN PALVELUALUE

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta huolehtii Tampereen kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueelle sijoittunut tilaajayksikkö, joukkoliikenneyksikkö.

Joukkoliikenteen palvelutilausta suunniteltaessa arvioidaan joukkoliikenteen tarve ja sen kehittyminen, suunnitellaan joukkoliikenteen linjasto ja liikennöinti sisältäen reitit, aikataulut ja pysäkkien paikat. Tilaaja suunnittelee liikenteen autokierrot ja hankkii ne tuottajilta. Tilaaja vastaa myös joukkoliikenteen tukipalvelujen kehittämisestä (rahastus- ja informaatiojärjestelmät) ja on mukana koordinoimassa muita kaupungin henkilöliikenteen palveluja (palveluliikenne, matkapalvelukeskus). Joukkoliikenteen tilaaja vastaa tariffisuunnittelusta, yhteistariffiliikenteen taloudellisesta selvityksestä (clearing), lippujen myynnistä ja myyntiverkostosta sekä joukkoliikenteen tiedotuksesta ja markkinoinnista.

JOUKKOLIIKENTEEEN PALVELUKOKONAISUUS TAMPEREEN SEUDULLA

Linjastomuutokset

Kesäkausi 4.6. - 8.8.2018

Reittimuutokset

Linja 2 Tammelasta Keskustorille alettiin ajaa Yliopistonkadun, Vuolteenkadun ja Hatanpään valtatieen kautta Itsenäisyydenkadun ja Tammelan puistokadun risteuksen liikennejärjestelyiden vuoksi.

Linja 3R oli poikkeusreitillä Teivaalantien työmaan vuoksi.

Linjan 5 Tays Keskussairaalan pääte pysäkki siirrettiin Arvo Ylpön kadulle, Arvo-rakennukselle. Reitti siirtyi Hervannasta Teiskontielle ja Lääkärikadulle. Paluureitti Arvo Ylpön kadun ja Kuntokadun kautta.

Linjan 6 pääte pysäkki siirtyi Pyynikintorilta Nalkalaan, jonne ajetaan Hatanpään valtatieen, Keskustorin ja Hämeenpuiston kautta.

Linjan 14 reittiosuus Petsamo - Keskustori siirrettiin linjalle 15. Reitti Pereelle pysyi ennallaan.

Linjan 15 reittiosuus Pispalanharju - Keskustori lopettiin kesän ajaksi. Linja jatkoivat reitillä Järvensivu - Rautatieasema - Tammela - Petsamo.

Linjan 32 Tays Keskussairaalan pääte pysäkki siirtyi Arvo Ylpön kadulle Arvo-rakennukselle, jonne ajetaan Teiskontien ja Kuntokadun kautta.

Linjat 29, 32 ja 80 siirtyivät pitkäaikaiselle poikkeusreitille Karhunkadulle, Kissanmaankadun kunnostustöiden vuoksi.

Muut palvelumuutokset

Linjat 24, 28C, 44, 46, 63, 74, 86 ja 137 olivat kesätauolla. **Linja 100** liikennöi kesän ajan Särkänniemen ja Tampereen keskustan välillä.

Linjan 420 tunnus muutettiin numeroksi **49**.

Myöhäisillan ja yön vuoroja tarjottiin entistä enemmän perjantaisin ja lauantaisin linjoilla 1, 3, 4Y, 5, 6, 8, 9, 17, 40, 50, 70 ja 80 kesätapahtumien liikkumistarpeisiin.

Juhannusaattona liikennöitiin sunnuntain aikatauluilla klo 14 asti. Linjat 1, 2, 3, 4Y, 5, 6, 8, 9, 17, 26 ja 100 palvelivat aattona iltaan asti ja **juhannuspäivänä** koko päivän, klo 09 alkaen.

Linjalla 95x peritty 1 € pikavuorolisä poistui.

Asiakaspalvelussa palveltiin maanantaisin klo 10-17 ja tiistaista perjantaihin klo 8.30 - 15.45. Puhelinpalvelua sai maanantaista perjantaihin klo 9-16.

1	Kangasala, Vatiala - Tampere, Koskipuisto - Pirkkala, Suupantori - A Lentoasema • B Vähäjärvi - Vaitti • C Kyösti - Vaitti	ABC
2	Tampere, Rauhaniemi - Pyynikintori	A
3	Tampere, A Etelä-Hervanta • B Lintuhytti - Sammonkatu - Central Square - Lielähti - Lentävänniemi	AB
4	Tampere, Länsi-Hervanta - lidesranta - Keskustori	AB
4Y	Tampere, Länsi-Hervanta - Hallila - Keskustori	AB
5	Tampere, Keskustori - Lahdesjärvi - Vuores - Hervanta (- TAYS)	AB
6	Tampere, Hermia - Kalevankangas - Keskustori - Nalkala	AB
8	Tampere, Atala - Teiskontie - Keskustori - Pispala - Tesoma - Haukiluoma	AB
9	Tampere, Annala A Maustekatu • B Kaipainen - Kalevantie - Keskustori	AB
10	Tampere, Kaukajärvi - Nekala - Keskustori	AB
11	Tampere, Sarankulma/Toivio - Härmälä - Keskustori - Pispala - Rahola	AB
12	Tampere, Hallila - Keskustori	AB
14	Tampere, Keskustori - Sarankulma - Pirkkala, Pere	AB
15	Tampere, Järvensivu - Keskustori - Petsamo	AB
17	Tampere, Vehmainen - Sammonkatu - Keskustori - Pispala - Tesoma - Kalkku	AB
20	Tampere, Hikivuori - Hervanta - Keskustori - Lamminpää	AB
21	Tampere, Turtola - Hatanpää - Keskustori - Lielähti - Tesoma	AB
25	Tampere, Janka - Sammonkatu - Keskustori - Tahmela	AB
26	Tampere, Höytämö - Sarankulma - Keskustori - Pispala - Kaarila	AB
28	Tampere, A Sorila • B Kangasala, Ruutana - Tampere, Keskustori - Lielähti - Ylöjärvi, Siivikkala	ABC
28Y	Tampere, Nurmi - Atala - Keskustori	AB
29	Tampere, Linnainmaa - Teiskontie - Keskustori - Pispala - Nokia, A Pitkäniemi • B Tampere Kalkku	AB
31	Tampere, Korinmäki - Nekala - Pyynikintori	A
32	Tampere, TAYS - Hervanta - Hatanpään sairaala - Rautatieasema - Tampella	AB
33	Tampere, Lahdesjärvi (Ikea) - Keskustori	AB
34	Pirkkala, Suupantori - Linnakallio - Tampere, Keskustori	AB
35	Tampere, Reuharinniemi - Keskustori - Multisilta	AB
37	Tampere, Risso - Sammonkatu - Finlayson - Ryydynpohja	AB
38	Tampere, Atala - Linnainmaa - Kaukajärvi - TTY	B
40	Kangasala, A Pikonlinna B Mobilia - Tampere, Kalevankangas - Koskipuisto	ABC
41	Orivesi, Linja-autoasema - Pappilankangas - Kangasala, Ponsa - Keskusaukio	CDE
42	Tampere, Pyynikintori - Teiskontie - Kangasala, Sahalahti - (Pakkala - Kivisalmi) - Kuhmoinen	ABCDEF+G
45	Kangasala, Keskusaukio - Kangasalan as. - Vatiala	BC
49	Orivesi - Eräjärvi - Kangasala, Pohja	EF
50	Lempäälä, A Haurala B Laasonportti - Lempäälä as. - Tampere, Koskipuisto	ACB
55	Vesilahti Narva - Vesilahti kk - Lempäälä as. - Ideapark - Tampere, Keskustori	ABCD
65	Nokia - Pirkkala, Suupantori - Pere - Tampere, Hervanta	ABC
70	Nokia - vt 12 - Tampere, Pispala - Keskustori	ABC
70Y	Nokia - Tampere, Villilä - Epilä - Keskustori	ABC

Linjastomuutokset

71	Tampere, Keskustori - Myllypuro - Nokian as - Koskenmäki - Keho	ABC
72	Tampere, Keskustori - Vihola - Nokia, Tervasuo	ABC
73	Nokia, Keho - Vihola - Nokia as. - Harjuniitty	ABC
77	Nokia as. - Tottijärvi	CD
78	Nokia as. - Sarkola	CD
79	Tampere, Keskustori - Pispala - Nokia as. - Linnavuori - Siuro	ABCD
80	Ylöjärvi, Haavisto - Soppeenmäki - Tampere, Lielahdi - Keskustori - TAYS - Takahuhti - Irjala	ABC
80Y	Tampere Keskustori - Ylöjärvi Vuorentausta - Haavisto	ABC
81	Ylöjärvi, Asuntila - Soppeenmäki - Vuorentausta - Tampere, Epilä - Pispala - Keskustori	ABC
83	Ylöjärvi, Soppeenmäki - Metsäkylä	BC
84	Ylöjärvi, Soppeenmäki - Takamaa - Lakiala	BCD
85	(Virrat - Ylöjärvi, Kuru) - Mutala - Soppeenmäki (-Tampere linja-autoasema)	ABCDEF+G
90	Tampere, Kaanaa - Terälahti - Kämmenniemi - Sorila - Pyynikintori	ABDCDE
91	Tampere, Sorila (- Diabeteskeskus) - Aitoniemi	B
92	Tampere, Sorila - Pulesjärvi - Viitapohja (- Kämmenniemi) - Sorila	BC
95	Orivesi - Tampere	ABCDE
100	Tampere, Särkänniemi - Keskustori - Tampere-talo	AB

Linjoja liikennöivät Länsilinjat Oy, Pirkanmaan Tilausliikenne Oy, Satakunnan Liikenne Oy, Tampereen Kaupunkiliikenne (TKL), Valkeakosken Liikenne Oy sekä Väinö Paunu Oy.

Raitiotien rakentamisen vaikutukset

Hämeenkadun lännen suuntainen ajokaista suljettiin 19.3.2018 Keskustorin ja Hämeenpuiston väliltä. Aleksis Kiven katua jatkettiin Raatihuoneen edustalla läpi Keskustorin Hämeenkadulle. Väliaikaisella liikennejärjestelyllä saatiin sujuva liikenne Pirkankadulle reitillä Aleksis Kiven katu - Puutarhakatu - Hämeenpuisto ja Paasikiventielle reitillä Aleksis Kiven katu - Satakunnankatu - Hämeenpuisto. Koskipuiston suuntaan liikennöinti jatkui tavalliseen tapaan.

Samaan aikaan Hervannassa Insinöörinkatu suljettiin välillä Lindforsinkatu - Teekkarinkatu sekä välillä Opiskelijankatu - Orivedenkatu, jonka myötä Hervannassa liikennöivien linjojen reittejä on muutettu liikennöintikauden aikana. Poikkeusreitit purettiin töiden edetessä.

Raitiotien rakennustyömaan varrella tehtiin useita väliaikaisia pysäkkisiirtoja. Pysäkit Sammonkatu 45 ja 66 (4515/4516) poistettiin pysyvästi 6.6.2018.

Talvikausi 9.8.2018 - 2.6.2019

Reittimuutokset

Linja 11 alkoi liikennöidä uusilla reiteillä Partolasta: **B** Sarankulma - Lahdesjärvi (IKEA) ja **C** Linnakallio - Kyösti.

Linjalla 14 aloitettiin uusi reittireittiosuus Keskustorilta Reuharinniemen. Pereelle alettiin liikennöidä osa vuoroista Toivion kautta.

Linja 27 aloitti liikennöinnin reitillä Keskustori - Partola.

Linja 31 aloitti liikennöinnin Keskustorilta Pyynikintorin kautta Pispalanharjulle. Reitti Korkinmäkeen pysyi ennallaan. Pispanmarjun osuus lyheni Pyynikintorille linjan 115 aloitettua liikennöinnin 2.1.2019.

Linja 34 lopetettiin ja korvattiin linjalla 11C.

Linja 35 lopetti liikennöinnin osuudella Keskustori - Reuharinniemi, joka siirrettiin linjalle 14. Reitti Multisiltaan pysyi ennallaan.

Linja 55 reitti Vesilahdella muutettiin kulkemaan Rautialantiellä terveyskeskukselle asti, josta palataan takaisin Vesilahdentielle.

Koululaislinjat 56 ja 57 aloittivat Lempäälässä.

Linja 58 aloitti liikennöinnin Lempäälän Sääksjärveltä Hervantaan.

Linjan 71 reitti siirtyi kulkemaan Tesoman ja Lielahden kautta Paasikiventietä Keskustorille.

Linjalla 79 aloitti uudet variaatiot Nokian asemalta: **A** Siuro, josta paluu Nokian asemalle Linnavuoren kautta ja **B** Linnavuori, josta paluu Nokian asemalle Siuron kautta. Molemmat reitit kiertävät Murhasaaren ja Purson kautta. Reitti Nokian asemalta Tampereelle pysyi ennallaan.

Linjalla 90 aloitettiin Koilliskeskukselle päättäviä vuoroja (K).

Linja 115 aloitti liikennöinnin Keskustorin ja Pispalanharjun välillä 2.1.2019.

Muut palvelumuutokset

Vuorotarjontaa lisättiin linjoilla 3 (yöliikenne), 25, 42, 55, 80Y, 90 ja vähennettiin linjoilla 28Y, 31, 35 ja 91.

Jouluaattona liikennöitiin lauantain aikatauluilla klo 14 asti. Linjoilla 1, 2, 3, 4Y, 5, 6, 8, 9, 17, 20, 40, 50, 70Y ja 80Y ajettiin lisävuoroja klo 20 asti ja **joulupäivänä** klo 12-16. Linjoilla 38 ja 73 ei liikennöity lainkaan.

Asiakaspalvelussa palveltiin maanantaista tiistaihin klo 10-17 ja keskiviikosta perjantaihin klo 9.00 - 15.45. Puhelinpalvelua sai maanantaista perjantaihin klo 9-16.

Linjastomuutokset

1	Kangasala, Vatiala - Tampere, Koskipuisto - Pirkkala, Suupantori - A Lentoasema • B Vähäjärvi - Vaitti • C Kyösti - Vaitti	ABC
2	Tampere, Rauhaniemi - Pyynikintori	A
3	Tampere, A Etelä-Hervanta • B Lintuhytti - Sammonkatu - Central Square - Lielähti - Lentävänniemi	AB
4	Tampere, Länsi-Hervanta - lidesranta - Keskustori	AB
4Y	Tampere, Länsi-Hervanta - Hallila - Keskustori	AB
5	Tampere, Keskustori - Lahdesjärvi - Vuores - Hervanta (- TAYS)	AB
6	Tampere, Hermia - Kalevankangas - Keskustori - Nalkala	AB
8	Tampere, Atala - Teiskontie - Keskustori - Pispala - Tesoma - Haukuluoma	AB
9	Tampere, Annala A Maustekatu • B Kaipanen - Kalevantie - Keskustori	AB
10	Tampere, Kaukajärvi - Nekala - Keskustori	AB
11	Tampere, Rahola - Keskustori - Härmälä - Pirkkala, Partola - B Lahdesjärvi (IKEA) • C Linnakallio - Kyösti	AB
12	Tampere, Hallila - Keskustori	AB
14	Tampere, Reuharinniemi - Keskustori - Sarankulma/Toivio - Pirkkala, Pere	AB
15	Tampere, Järvensivu - Keskustori - Petsamo	AB
17	Tampere, Vehmainen - Sammonkatu - Keskustori - Pispala - Tesoma - Kalkku	AB
20	Tampere, Hikivuori - Hervanta - Keskustori - Lamminpää	AB
21	Tampere, Turtola - Hatanpää - Keskustori - Lielähti - Tesoma	AB
24	Tampere, Hermia - Tampella - Keskustori	AB
25	Tampere, Janka - Sammonkatu - Keskustori - Tahmela	AB
26	Tampere, Höytämö - Sarankulma - Keskustori - Pispala - Kaarila	AB
27	Tampere, Keskustori - Toivio - Pirkkala, Partola	
28	Tampere, A Sorila • B Kangasala, Ruutana • C Perälä th - Tampere, Keskustori - Lielähti - Ylöjärvi, Siivikkala	ABC
28Y	Tampere, Nurmi - Atala - Keskustori	AB
29	Tampere, Linnainmaa - Teiskontie - Keskustori - Pispalan valtatie - Nokia, A Pitkäniemi • B Tampere Kalkku	AB
31	Tampere, Korkinmäki - Nekala - Pispalanharju	A
32	Tampere, TAYS - Hervanta - Hatanpään sairaala - Rautatieasema - Tampella	AB
33	Tampere, Lahdesjärvi (Ikea) - Keskustori	AB
35	Tampere, Keskustori - Multisilta	AB
37	Tampere, Risso - Sammonkatu - Finlayson - Ryydynpohja	AB
38	Tampere, Atala - Linnainmaa - Kaukajärvi - TTY	B
40	Kangasala, A Pikonlinna B Mobilia - Tampere, Kalevankangas - Koskipuisto	ABC
41	Orivesi, Linja-autoasema - Pappilankangas - Kangasala, Ponsa - Keskusaukio	CDE
42	Tampere, Pyynikintori - Teiskontie - Kangasala, Sahalahti - (Pakkala - Kivisalmi) - Kuhmoinen	ABCDEF+G
44	Kangasala - Valkeakoski	BC
45	Kangasala, Keskusaukio - Kangasalan as. - Vatiala	BC
46	Kangasala - Ruutana - Perälä	C

49	Orivesi - Eräjärvi- Kangasala, Pohja	EF
50	Lempäälä, A Haurala B Laasonportti - Lempäälä as. - Tampere, Koskipuisto	ACB
55	Vesilahti Narva - Vesilahti kk - Lempäälä as. - Ideapark - Tampere, Keskustori	ABCD
56	Lempäälä - Säijälä	C
57	Lempäälä - Lastunen	C
58	Lempäälä, Sääksjärvi - Tampere, Hervanta	BC
63	Pirkkala, Suupantori - Äijälä	BC
65	Nokia - Pirkkala, Suupantori - Pere - Tampere, Hervanta	ABC
70	Nokia - vt 12 - Tampere, Pispala - Keskustori	ABC
70Y	Nokia - Tampere, Villilä - Epilä - Keskustori	ABC
71	Tampere, Keskustori - Lielähti - Tesoma - Myllypuro - Nokian as. - Koskenmäki - Keho	ABC
72	Tampere, Keskustori - Vihola - Nokia, Tervasuo	ABC
73	Nokia, Keho - Vihola - Nokia as. - Harjuniitty	ABC
74	Nokia as. - Myllyhaka - Tampere, Keskustori	ABC
77	Nokia as. - Tottjärvi	CD
78	Nokia as. - Sarkola	CD
79	Tampere, Keskustori - Pispala - Nokia as. - A Siuro (- Linnavuori) • B Linnavuori (- Siuro)	ABCD
80	Ylöjärvi, Haavisto - Soppeenmäki - Tampere, Lielähti - Keskustori - TAYS - Takahuhti - Irjala	ABC
80Y	Tampere Keskustori - Ylöjärvi Vuorentausta - Haavisto	ABC
81	Ylöjärvi, Asuntila - Soppeenmäki - Vuorentausta - Tampere, Epilä - Pispala - Keskustori	ABC
83	Ylöjärvi, Soppeenmäki - Metsäkylä	BC
84	Ylöjärvi, Soppeenmäki - Takamaa - Lakiala	BCD
85	(Virrat - Ylöjärvi, Kuru) - Mutala - Soppeenmäki (-Tampere linja-autoasema)	ABCDEF+G
86	Ylöjärvi, Siivikkala - Soppeenharju - Soppeenmäki	B
90	Tampere, Kaanaa - Terälahti - Kämenniemi - Sorila (- K Koilliskeskus) - Pyynikintori	ABDCDE
91	Tampere, Sorila (- Diabeteskeskus) - Aitoniemi	B
92	Tampere, Sorila - Pulesjärvi - Viitapohja (- Kämenniemi) - Sorila	BC
95	Orivesi - Tampere	ABCDE
115	Tampere, Pispalanharju - Keskustori	A
137	Tampere, Olkahinen - Risso - Takahuhti	AB

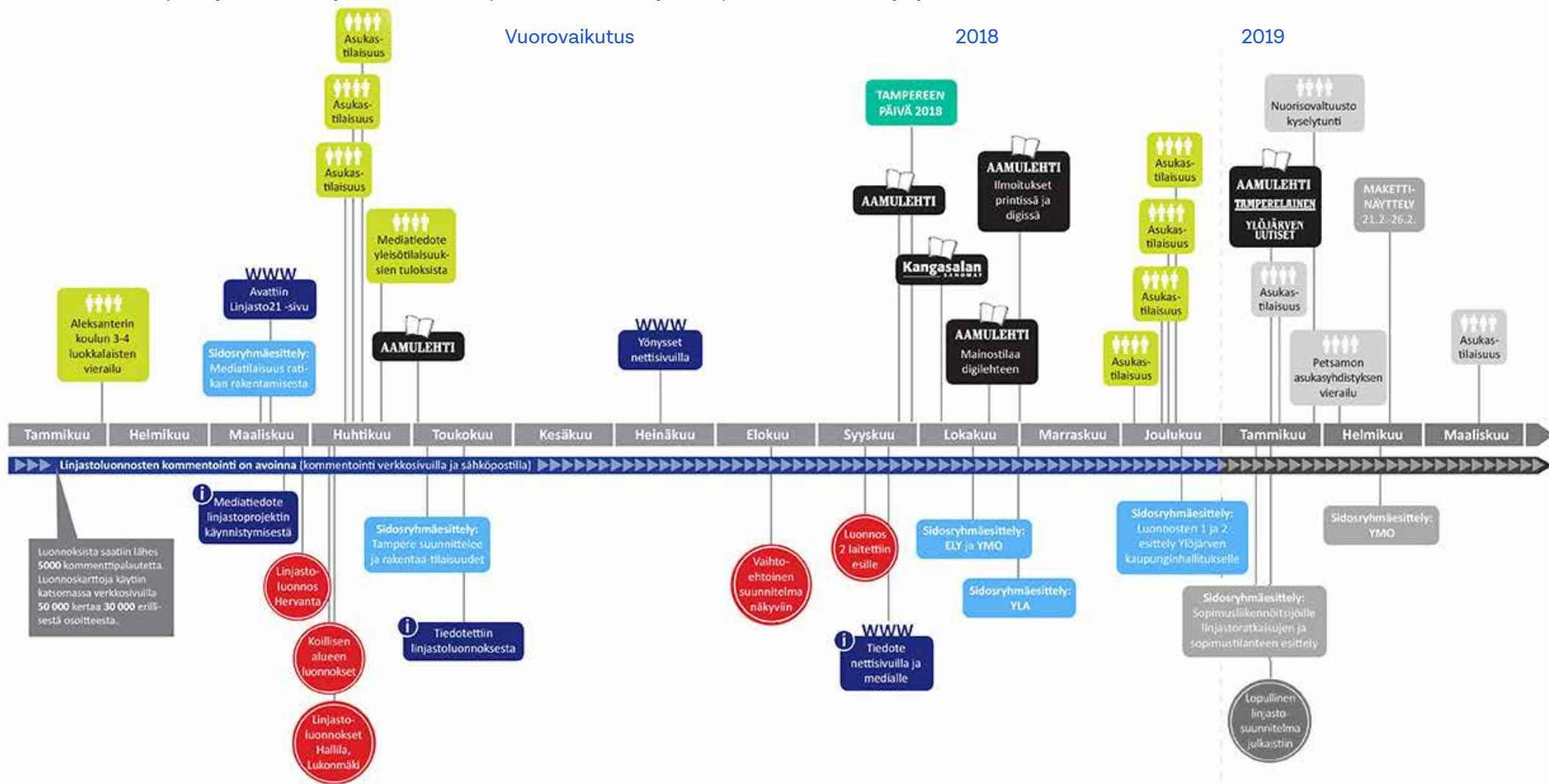
Linjoja liikennöivät Länsilinjat Oy, Pirkanmaan Tilausliikenne Oy, Tampereen Kaupunkiliikenne (TKL), Valkeakosken Liikenne Oy sekä Väinö Paunu Oy.

Linjakartat <http://joukkoliikenne.tampere.fi/aikataulut-ja-reitit/reittikartat.html>

LINJASTO2021

Linjastosuunnittelu vuoteen 2021, jolloin bussit ja raitiotie muodostavat yhtenäisen joukkoliikennejärjestelmän Tampereella, käynnistyi alkuvuonna 2018 aktiivisella asukkailla mukana suunnitteluun. Ensimmäiset luonnokset uusista linjoista julkaistiin Nysen Linjasto 2021 -sivuilla maaliskuussa. Linjastosuunnittelu jatkui koko vuoden vuorovaikutteisena ja suunnitelmia tarkennettiin kunnilta, asukkailta ja sidosryhmiltä saatujen palautteiden pohjalta.

Linjasto2021-projektin tarkoituksena on sovittaa raitio- ja bussiliikenne sujuvaksi ja kustannustehokkaaksi kokonaisuudeksi. Projektissa selvitettiin asukkaiden päivittäisiä liikkumistarpeita ja kehitettiin joukkoliikenteen palvelua matkustajien tarpeita kuunnellen. Työ jatkuu vuonna 2019.

Matkaliput ja hinnat

Tampereen seudullisessa joukkoliikenteessä on käytössä pääosin älykortteihin perustuva matkakorttijärjestelmä. Kortin voi ostaa Nella Nettilatauspalvelusta tai joukkoliikenteen asiakaspalvelusta. Matkakortista peritään viiden euron suuruinen korttimaksu (minikokoinen avaimenperä-matkakortti kymmenen euroa). Matkakorttia jaeltiin vuonna 2018 noin 39 000 kpl. Noin 17 prosenttia matkakorteista tilattiin Nella Nettilatauspalvelun kautta.

Matkakorttien latauspaikkoja oli kertomusvuoden lopussa joukkoliikenteen asiakaspalvelupisteen lisäksi 47. Seudulliset jälleenmyyjät toimivat Kangasalla, Lempäälässä, Nokialla, Pirkkalassa, Orivedellä ja Ylöjärvellä. Pääosan lipuista voi ostaa myös Nella Nettilatauspalvelusta. Myynnistä (euroa) noin 48 prosenttia tapahtui jälleenmyyjien, 7 prosenttia asiakaspalvelun ja 45 prosenttia nettilatauspalvelun kautta.

Tampereen seudun joukkoliikenteessä ja näin ollen koko kaupunkiseudulla on käytössä yhtenäinen vyöhykepohjainen tariffijärjestelmä. Matkan hinnoittelu perustuu matkan pituuteen eli siihen, kuinka monella vyöhykkeellä matkan aikana kuljetaan. Peruslipputyyppejä on olemassa kolme: kausi-, arvo- ja kertalippu. Arvo- ja kertalipun vaihto-aika on yksi tunti 1-2 vyöhykettä sisältävillä matkoilla ja kaksi tuntia 3-6 vyöhykettä sisältävillä matkoilla.

Kausilipun voi ostaa joko 30 vuorokaudeksi tai 360 vuorokaudeksi valitsemilleen vierekkäisille vyöhykkeille. Lisäksi myynnissä on kahden vierekkäisen vyöhykkeen 90 vuorokauden kausilippu. Kolmen kuukauden kausilipun voi ostaa vain Nella Nettilatauspalvelusta, ei asiakaspalvelusta tai jälleenmyyjiltä. Arvolipun ostamista varten matkakortille määritetään ennakkoon oletusmatka määrätyille vyöhykkeille. Arvolipun oletusmatkan voi ohittaa valitsemalla uudenmallisella lukijalaitteella eri vyöhykkeet tai kertomalla asiasta kuljettajalle ennen matkakortin leimaamista.

Kertomusvuonna käytössä oli edelleen myös Nysse+VR -lippu, joka on henkilökohtainen yhdistelmälippu. Lippu sisältää bussimatkat joko vyöhykkeillä A-C tai A-E sekä junalipun joko Tampere-Lempäälä -välillä, Tampere-Nokia -välillä tai Tampere-Orivesi -välillä. Lippu on voimassa 30 päivää. Lippu ladataan asiakaspalvelussa Tampereen matkakortille, ja junamatkojen osalta lippuna toimii paperinen VR:n kausilippu.

Yhteistyö VR:n kanssa jatkui kesällä 2018 linjalla 100 (Tampere-talo - rautatieasema - Särkänniemi). Tässä matkaketjupilotissa matkustajat saivat matkustaa 1,00 euron lisähinnalla linjalla 100 Tampereelle ostetulla junalipulla. Pilotissa oli ensimmäisen kerran käytössä uudet matkakortinlukijat, jotka mahdollistivat QR-koodin lukemisen.

TAKSAMUUTOKSET 2018

LIPPUTUOTE	Vanha hinta	Uusi hinta
Arvolippu, aikuiset, 2 vh	1,84	1,88
Arvolippu, nuoret ja opiskelijat, 2 vh	1,33	1,36
Arvolippu, lapset ja seniorit, 2 vh	0,92	0,94
30 vrk kausilippu, aikuiset, 2 vh	49,90	51,00
30 vrk kausilippu, nuoret ja opisk., 2 vh	34,50	35,00
30 vrk kausilippu, lapset, 2 vh	25,00	25,50
360 vrk kausilippu, aikuiset, 2 vh	355,00	360,00
90 vrk kausilippu, aikuiset, 2 vh	123,00	126,00

Polkupyörän kuljettaminen:
kuljettajan ikäryhmän mukainen arvo- tai kertalippu

VAIHTOAJAN MUUTOKSET

VAIHTOAJAN PITUUS	Vanha vyöhykemäärä	Uusi vyöhykemäärä
1 tunti	1-3	1-2
2 tuntia	2-6	3-6

IKÄRYHMÄT

Lapset	7-16 -vuotiaat
Nuoret	17-24 -vuotiaat
Aikuiset	25-64-vuotiaat
Seniorit	65 vuotta täyttäneet

Tampereen matkakortilla olevalla arvolipulla on edelleen voinut maksaa sisäänpääsymaksuja liikuntapaik-velujen kohteissa (uimahallit, kuntosalit) Tampereella, Nokialla ja Ylöjärvellä. Aktiivipassin (= arvolippu 50 euroa) käyttö jatkui myös kertomusvuonna.

Matkakortin lisäksi käytössä on paperisia ennakkolippuja, joita myydään asiakaspalvelussa kolmelle tai kuudelle vyöhykkeelle sekä kontaktiton (etäluettava) vuorokausilippu.. Tampereen seudun joukkoliikenteen busseissa kelpaavat myös Matkahuollon matkakortit, jos niihin on ladattu matkustamiseen oikeuttava lippu. Kelpuutetut liput ovat Tampereen itäinen ja läntinen seutulippu, Etelä-Pirkanmaan seutulippu ja varusmieskortti.

Tampereen seudun joukkoliikenteessä lasten ikäryhmään kuuluvat 7-16 -vuotiaat, nuorten ikäryhmään 17-24 -vuotiaat ja aikuisten ikäryhmään 25 vuotta täyttäneet henkilöt. Opiskelija-alennukseen ovat oikeutettuja 25 vuotta täyttäneet päätoimisesti opiskelevat henkilöt, joiden kotikunta on jokin seudun kunnista. 30 vuotta täyttäneiltä vaaditaan lisäksi myönteinen Kelan opintotukipäätös.

65 vuotta täyttäneet seniorit (kotikunnasta riippumatta) matkustavat arvolipulla puoleen hintaan klo 9-14 kaikilla vyöhykkeillä (A-F). Rintama- tai miinanraivaajatunnuksen omaavat veteraanit (kotikuntana Tampere, Pirkkala, Nokia, Kangasala, Lempäälä, Ylöjärvi, Orivesi tai Vesilahti) matkustavat maksutta ilman aikarajoitusta kaikilla vyöhykkeillä (A-F).

Tampereen seudun joukkoliikenteessä on käytössä matkalippujen tarkastusmaksu. Tarkastustoiminnasta vastasi Tampereen kaupungin pysäköinninvalvonta. Matkustajalta perittävän tarkastusmaksun suuruus oli 80 euroa.

Tampereen seudun joukkoliikenteen mobiililipussa otettiin ensimmäiset isot askeleet ja mobiilikertalippu saatiin tuotantotestaukseen loppuvuodesta.

LIPUT JA HINNAT 2.1.2018 ALKAEN

AIKUISET	30 vrk	360 vrk	Arvolippu	Käteinen
2 vyöhykettä	51 €	360 €	1,88 €	3 €
3 vyöhykettä	69 €	510 €	3,15 €	5 €
4 vyöhykettä	79 €	610 €	4,50 €	7 €
5 vyöhykettä	99 €	710 €	5,85 €	9 €
6 vyöhykettä	109 €	810 €	7,20 €	11 €

NUORET	30 vrk	360 vrk	Arvolippu	Käteinen
2 vyöhykettä	35 €	255 €	1,36 €	3 €
3 vyöhykettä	48 €	360 €	2,25 €	5 €
4 vyöhykettä	55 €	430 €	3,20 €	7 €
5 vyöhykettä	69 €	500 €	4,15 €	9 €
6 vyöhykettä	76 €	570 €	5,10 €	11 €

LAPSET	30 vrk	360 vrk	Arvolippu	Käteinen
2 vyöhykettä	25,50 €	180 €	0,94 €	1,50 €
3 vyöhykettä	34,50 €	260 €	1,58 €	2,50 €
4 vyöhykettä	39,50 €	310 €	2,25 €	3,50 €
5 vyöhykettä	49,50 €	360 €	2,93 €	4,50 €
6 vyöhykettä	54,50 €	410 €	3,60 €	5,50 €

OPISKELIJAT	30 vrk	360 vrk	Arvolippu	Käteinen
2 vyöhykettä	35 €	-	1,36 €	3 €
3 vyöhykettä	48 €	-	2,25 €	5 €
4 vyöhykettä	55 €	-	3,20 €	7 €
5 vyöhykettä	69 €	-	4,15 €	9 €
6 vyöhykettä	76 €	-	5,10 €	11 €

SENIORIT	30 vrk	360 vrk	Arvolippu klo 9-14	Käteinen
2 vyöhykettä	51 €	360 €	0,94 €	3 €
3 vyöhykettä	69 €	510 €	1,58 €	5 €
4 vyöhykettä	79 €	610 €	2,25 €	7 €
5 vyöhykettä	99 €	710 €	2,93 €	9 €
6 vyöhykettä	109 €	810 €	3,60 €	11 €

Vuorokausilippu 1 vrk/lisävrk	Aikuiset	Nuoret	Lapset
ABC	8 €/4 €	6 €/3 €	4 €/2 €
ABCDEF	16 €/8 €	12 €/6 €	8 €/4 €

Nysse+VR 30 pv	Kaikki ikäryhmät
ABC	79 €
ABCDE	119 €

Kausilippu 90 vrk	Myynti ainoastaan Nella Netti latauspalvelussa	Aikuiset
2 vyöhykettä		126 €

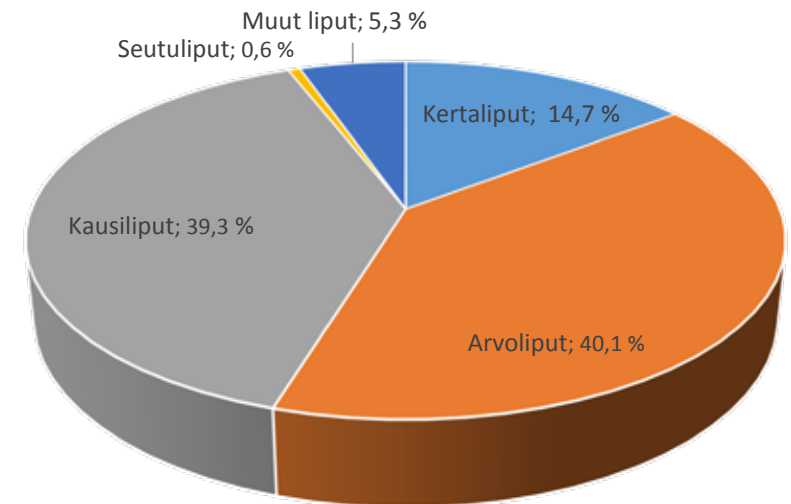
Yölisä 00-04.40	Arvolippu	Käteinen
ABCDEF Kaikki ikäryhmät	2,60 €	3 €

Muut	
Tarkastusmaksu	80 €
Polkupyörät:	Pyörän kuljettajan ikäryhmän mukainen arvolippu tai kertamaksu.

Matkaliput ja hinnat

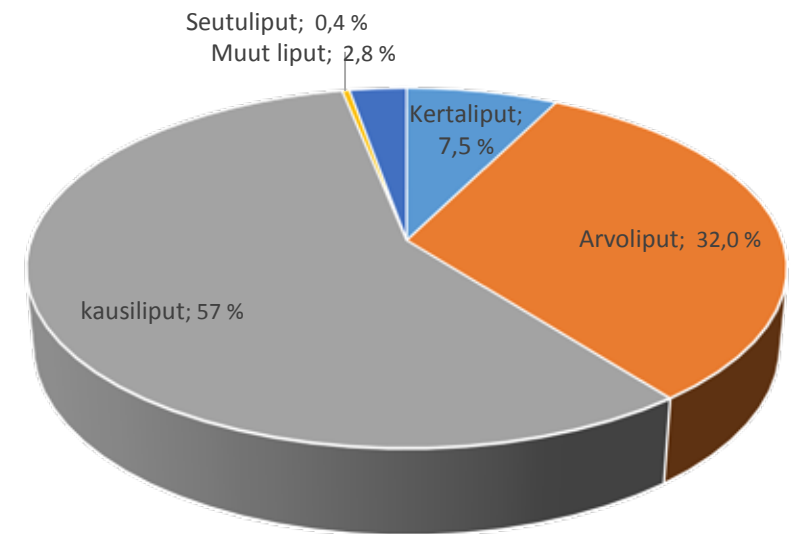
LIPPUTULOT (SIS. ALV) LIPPUTYYPEITTÄIN VUONNA 2018

	Nysse-liikenne	Palveluliikenne	Käyttökorvaus- liikenne	Kaikki yhteensä	%-osuus
Kertaliput	6 483 268	11 074	144 627	6 638 969	14,7
Arvoliput	17 841 688	208 095	126 184	18 175 968	40,1
Kausiliput	17 614 697	21 207	170 530	17 806 434	39,3
Seutuliput	271 847	0	56	271 903	0,6
Muut liput	2 391 505	73	24 307	2 415 885	5,3
Yhteensä	44 603 006	240 449	465 704	45 309 159	100,0

NOUSUT LIPPUTYYPEITTÄIN VUONNA 2018

	Nysse-liikenne	Palveluliikenne	Käyttökorvaus- liikenne	Kaikki yhteensä	%-osuus
Kertaliput	2 997 284	9 872	31 456	3 038 612	7,5
Arvoliput	12 782 743	200 034	45 798	13 028 575	32,0
Kausiliput	23 215 175	29 986	104 874	23 350 035	57,4
Seutuliput	146 767	0	9	146 776	0,4
Muut liput	1 133 137	298	13 232	1 146 667	2,8
Yhteensä	40 275 106	240 190	195 369	40 710 665	100,0

Lähteet:
CLLipputulot -raportti
Liiteri (matkustaja- sekä vaihdot -raportti)

Maksu- ja informaatiojärjestelmät sekä digitaaliset palvelut

Lippu- ja maksujärjestelmän osalta vuonna 2018 aloitettiin uusien matkakortinlukijoiden käyttöönotto. Käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa alkuvuodesta aloitettiin laitteen käyttöliittymän suunnittelu ja laitteen toimintojen testaaminen. Uusina toimintoina laitteessa on kosketusnäyttö, jolla asiakas voi itse valita arvolipulta veloittettavan poikkeusmatkan vyöhykkeet, sekä QR-koodin lukija. Uudet matkakortinlukijat otettiin ensimmäisenä käyttöön kesäkauden ajaksi kahdessa linja-autossa VR:n kanssa yhteistyössä käynnistetyn matkaketjupilotin yhteydessä (linja 100 Tampere-talo - rautatieasema - Särkänniemi). Syksyllä laitteita alettiin asentamaan laajemmin autoihin ja vuoden loppuun mennessä liikenteessä oli yli 100 uudenmallista matkakortinlukijaa.

Vuoden 2018 aikana aloitettiin myös mobiililipun ensimmäisen vaiheen suunnittelu ja testaaminen. Mobiililipun myyntiin käytettävän Nysse Mobiili-sovelluksen kehittäminen aloitettiin Android ja iOS-alustoille. Mobiililipun leimaamisessa linja-autossa käytetään QR-koodia, mikä onnistuu autoihin asennetuilla uusilla matkakortinlukijakoilla. Ensimmäisessä vaiheessa tarkoituksena on ottaa käyttöön mobiilikertalippu. Joulukuussa saatiin tehtyä ensimmäinen onnistunut mobiilikertalipun tuotantotestauksen osto ja leimaus linja-autossa.

Nella Nettilatauspalvelun kehitystä jatkettiin yrityskäytössä olevan NellaPro -etussovelluksen käyttöliittymän kehittämisellä. Käyttöliittymän kehittämisessä keskityttiin isojen henkilömäärien viennin helpottamiseen palvelussa. Nella Nettilatauspalvelun

käyttö jatkoi kasvamistaan ja palvelun kautta myytiin kertomusvuonna 612 000 lippua/korttia ja palvelu sai yli 38 000 uutta käyttäjää.

Informaatiojärjestelmän osalta vuonna 2018 on jatkettu käytössä olevan järjestelmän ylläpitoa ja samalla on otettu käyttöön uutta korvaavaa järjestelmää. Uusi järjestelmä mahdollistaa vanhojen ominaisuuksien kustannustehokkaamman toteuttamisen sekä uusien toimintojen kehittämisen joustavammin.

Liikennevaloetudet ovat toiminnassa Tampereella yli sadassa liittymässä eli lähes jokaisessa liikennevaloliittymässä, jossa bussiliikennettä on. Lisäksi etuukia on käytössä Nokialla kolmessa liittymässä. Vuonna 2018 etuukia alettiin siirtämään uuteen infojärjestelmään.

Tampereen seudun joukkoliikenteen digitaaliset palvelut aloittivat uudistumisen vuonna 2018, kun uusi valtakunnalliseen Digitransit palvelualustaan perustuva reittiopas otettiin käyttöön. Palvelu oli kevästä lähtien testikäytössä ja vanhan Repan tilalle se siirrettiin joulukuun alussa. Uusi Repa toimii paremmin mobiilissa ja sisältää reittihaun lisäksi reaaliaikaiset pysäkkiennusteet sekä aikataulunäkymät. Korvautunut Repa jäi vielä toistaiseksi toimintaan osoitteeseen vanharepa.tampere.fi.

Tampereen seudun joukkoliikenteen digitaalisia aikataulupalveluita (aikataulut.tampere.fi, linjakartta.tampere.fi ja reittiopas.tampere.fi) käytettiin vuonna 2018 runsaasti. Kasvua edelliseen vuoteen esimerkiksi aikataulupalvelun osalta oli 10 prosenttia. Myös palvelujen käyttö mobiililaitteilla lisääntyi. Aikataulut.tampere.fi sivuilla oli vuonna 2018 noin 1,7 miljoonaa käyttäjää ja 12,7 milj. käyntiä. Käynneistä 77 prosenttia tehtiin mobiililaitteella. Aikataulusivujen mobiiliversiota käytettiin vuonna 2018 yli 1,6 miljoonaa kertaa. Reittiopasta vuonna 2018 käytettiin vastaavasti 4,8 miljoonaa kertaa ja käyttäjiä sillä oli yli 827 000. Uudistuneesta Repasta käyttäjämääräraportointia ei vielä ole vuodelta 2018.

Kortti- ja maksujärjestelmähistoria Tampereella

- 1993 Kaupunginvaltuusto päättää uuden rahastusjärjestelmän lippulajeista ja lippujen hinnoitteluperiaatteista 8.9.1993.
- 1994 Kertalippujen myynti aloitetaan autoissa uusilla rahastuslaitteilla 1.1.2004.
- 1995 Kortin lukijalaitteet tulevat kaikkiin liikennelaitoksen autoihin • Matkakorttien alustus ja myynti alkaa liikennelaitoksen neuvonnoissa • Arvolippu tamperelaisille 65 vuotta täyttäneille ja veteraaneille otetaan käyttöön.
- 1996 Matkakorttien lataus aloitetaan myös jälleenmyyntipisteissä • Yhteistariffiliikenne alkaa 3.6.1996. Liikennelaitoksen lisäksi rahastusjärjestelmän ottavat käyttöön Väinö Paunu Oy, Länsilinjat Oy, Alhonen & Lastunen Oy (nykyinen Veolia Transport Tampere Oy), Valkeakosken Liikenne Oy, Luopioisten Linja Oy ja Helmikkala Ky.
- 1997 Korttilaitteet varustetaan lukemaan GPT:n korttien lisäksi myös Mifare-kortteja • Seutulippu ja Matkahuollon kontaktillinen älykortti otetaan käyttöön • Heinäkuusta 1997 lähtien vain uusi rahastusjärjestelmä on käytössä.
- 1999 Rahastusjärjestelmä otetaan käyttöön myös palvelulinjoilla.
- 2003 Matkakortin arvolipulla voi maksaa sisäänpääsyn Tampereen uimahalleissa • Mobiililippu (SMS) koekäyttöön.
- 2006 Työsuhdematkalippu otetaan käyttöön.
- 2007 Päätettiin uuden matkakorttijärjestelmän hankinnasta • Työsuhdelipun laskutus- ja kirjanpitoliihtymä saadaan SAP -järjestelmään • Sopimus valitun laite- ja ohjelmatoimittajan Pusa-tec Oy:n kanssa allekirjoitetaan 29.10.2007.
- 2008 Uusi matkailukortti (Ultra Mifare) käyttöön toukokuussa • Ajoneuvolaiteasennukset valmistuvat elokuussa.
- 2009 Nettilatauspalveluprojekti käynnistyy • Uudet myyntilaitteet ja -ohjelmat latauspisteisiin • Uudesta infojärjestelmästä solmitaan sopimus Logica Suomi Oy:n kanssa.
- 2010 Uuden informaatiojärjestelmän (IJ-2010) rakentaminen alkaa • Uusi matkakortti, asiakaspalveluohjelma, asiakas- ja korttirekisteri ja clearing otetaan käyttöön • IJ-2010 -järjestelmän pilottikokonaisuus hyväksytään • Lissu Liikenteenseuranta julkistetaan osana IJ-2010 -järjestelmää.
- 2011 Nettilatauspalvelun tuotantoympäristö (aidot yhteydet, tunnistautuminen ja maksaminen) pystytetään • Ensimmäiset nettilatauspalvelussa ostetut liput ladataan kortteille (testiryhmä).
- 2012 Nettilatauspalvelu otetaan asiakaskäyttöön (lippusaldotarkistukset ja sähköpostimuistutukset, peruslippujen ostot).
- 2013 Seutu+VR -lippukokeilu käynnistyy • Nettilatauspalvelua laajennetaan: henkilökohtaisen matkakortin tilaaminen ja työsuhdelippujen jakelu.
- 2014 Otetaan käyttöön uusia lippuja (mm. sarjaliput, Kelan koulumatkatukiliput), lippujen kelpoisuusalueita ja alennuksia laajennetaan (esim. seniorialennus myös pirkkalalaisille) • Nettilatauspalvelun kehittämistä jatketaan (mm. työsuhde- ja muiden etuuslippujen hallinta, yrityskäyttöliittymä, ensimmäisen seutulipun, Pirkkalan koululippujen ja Kelan koulumatkatukilipun hankinta, arvolippuostot kortille myös uimahalleissa Nokialla ja Ylöjärvellä)
- 2015 Aktiivipassi käyttöön huhtikuussa.
- 2016 Otetaan käyttöön uuden vyöhykemallin mukainen lippu- ja maksujärjestelmä • Myytävää lippuvalikoimaa yksinkertaistetaan (myynnistä poistuvat seutuliput, sarjaliput, työmatkalippu sekä 90 ja 180 vuorokauden kausiliput) • Seutu+VR -lippu muutetaan vastaamaan seudullista vyöhykeuudistusta ja nimeksi vaihdetaan Nysse+VR • Sähköinen lahjakortti käyttöön • Nettilatauspalvelua kehitetään edelleen (käyttöön sähköinen lahjakortti käyttöön, käyttöön vyöhykeuudistuksen mukaiset vyöhykevalinnat lipputuotteita ostettaessa, mobiiliversion testaaminen alkaa)
- 2017 Maksujärjestelmän uudistamisen suunnittelu alkaa • Ensimmäiset uudet kuljettajien rahastuslaitteet käyttöön • Matkakorttipilotti kesäkaudella VR:n kanssa linjalla 100 • Ensimmäiset onnistuneet QR-koodin validoinnit ajoneuvolaitteilla • Nella Nettilatauspalvelun kehittäminen jatkuu (mobiili-aplikaatio julkaistaan, uusi käyttöliittymä jolla parannetaan mm. mobiilikäytettävyyttä, kampanjakoodin käyttömahdollisuus)
- 2018 Maksujärjestelmän uudistamisen suunnittelu jatkuu • Matkakortinlukijoiden uusiminen alkaa (testaaminen ja käyttöliittymän suunnittelu, tuotantotestaus VR:n kanssa tehdyn matkakorttipilotin yhteydessä linjalla 100, laajemmat asennukset autoihin syksyllä) • Mobiililipun kehittäminen alkaa ja ensimmäiset onnistuneet tuotantotestauksen validoinnit tehdään autoissa loppuvuodesta • NellaPro -etussovelluksen käyttöliittymä uusitaan osittain • Suomi.fi maksaminen ja tunnistaminen otetaan käyttöön Nella Nettilatauspalvelussa

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta aloitti toimintansa 1.1.2011, ja se toimii kuntien hyväksymän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti Tampereen, Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien yhteisenä seudullisena joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena Tampereen kaupunginvaltuuston ja hallituksen alaisuudessa.

Joukkoliikennelautakunnassa on 14 jäsentä, joista Tampereelta seitsemän henkilökohtaisine varajäsenineen sekä Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupungeista sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnista kustakin yksi jäsen henkilökohtaisine varajäsenineen.

PÄÄTÖKSET

Joukkoliikennelautakunta kokoontui kertomusvuonna 12 kertaa, ja pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 97 pykälää. Vuoden aikana mm. hyväksyttiin vuoden 2018 vuosisuunnitelman muuttaminen sekä osavuosisikatsaukset palvelu- ja vuosisuunnitelmaan kertomusvuodelle. Lisäksi hyväksyttiin lautakunnan talousarvio vuodelle 2019 sekä seudullisen yhteistoiminnan vuoden 2019 talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2020-2021.

Kertomusvuoden aikana käsiteltiin talvikauden 2018-19 palvelutasoa neljässä eri kokouksessa, ja lisäksi hylättiin kaksi oikaisuvaatimusta lopulliseen päätökseen liittyen. Kesäkauden 2019 palvelutasosta päätettiin marraskuun kokouksessa.

Lautakunta ratkaisi kaksi tarjouskilpailua ja päätti ottaa vuoden 2015 tarjouskilpailujen optiokaudet käyttöön. Vuoden 2017 tarjouskilpailuun tehty hankintaoikaisuvaatimus hylättiin. Myönteinen päätös tehtiin kahteen reittiliikennelupahakemukseen, ja lisäksi vastattiin yhteen siirtymäajan liikennöintisopimuksen muutosesitystä koskeneeseen lausuntopyyntöön. Raitiotien liikennöinnin hankinnasta päätettiin kilpailutusmallin valinnalla ja tarjouskilpailu käynnistettiin.

Kertomusvuoden aikana käynnistettiin matkustamonäyttöjen hankintakilpailu busseihin ja hyväksyttiin palvelusopimus joukkoliikenteen reaaliaikaiseen matkustajainformaatiojärjestelmään liittymisestä.

Vuoden 2019 taksoista päätettiin loppuvuodesta. Lautakunta päätti jatkaa Nysse-lippuyhteistyötä Valkeakosken Liikenne Oy:n kanssa, ja lisäksi Markku Mikko-la Oy:n vuoroja päätettiin liittää lippujärjestelmään.

Lautakunta vastasi kahteen kuntalais- ja kolmeen valtuustoaloitteeseen.

JOUKKOLIKENNELAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT

1. Valmistelee ja tekee muille kunnille esityksen toimivalta-alueensa joukkoliikenteen tavoitteellisesta palvelutasosta,
2. määrittelee ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason Tampereen osalta ja muiden kuntien omasta palvelutasostaan tekemien päätösten pohjalta,
3. päättää yksinomaan toimivalta-alueensa sisällä harjoitettavan joukkoliikenteen järjestämistavasta,
4. päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta,
5. myöntää lupaviranomaisena yksinomaan toimivalta-alueellaan harjoitettavaan reittiliikenteeseen ja kutsujoukkoliikenteeseen luvat liikenteenharjoittajien hakemuksesta,
6. päättää kuntien ja valtion toimivalta-alueensa joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen hakemisesta ja käyttämisestä
7. antaa lausunnot toisen joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alueeseen kuuluvasta liikenteestä
8. hoitaa muut joukkoliikennelaissa ja palvelusopimusasetuksessa paikalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle määrätyt tehtävät.

LAUTAKUNNAN KOKOONPANO 2018

Tampere	Aleksi Jäntti, pj. (KOK) Ilpo Rantanen (KOK)	Lempäälä varajäsen	Niina Selin (SDP) Kari Virtanen (SDP)
	Elina Järvenpää (KOK) Ulrika Wallén (RKP)	Ylöjärvi varajäsen	Terhi Haukka (Vas.) Aki Leppänen (Vas.)
	Kirsi Kaivonen (SDP) Anne Tervo (SDP)	Nokia varajäsen	Tommi Rautalin (KOK) Nea Lehmusaaari (KOK)
	Matti Rainio (SDP) Antti Wallenius (SDP)	Vesilahti varajäsen	Miia Rajala (Kesk.) Ari Arvela (Kesk.)
	Kirsikka Siik, vpj. (Vihr.) Atte Tahvola (Vihr.)	Kangasala varajäsen	Saana Vahvelainen (KOK) Alireza Abdali (KOK)
	Elina Halttunen-Riikonen (Vas.) Marja-Riitta Martti (Vas.)	Orivesi varajäsen	Ilkka Hjerppe (SDP) Heidi Jakara (SDP)
	Arto Grönroos (TaPu) Lasse Oksanen (TaPu)	Pirkkala	Jarkko Hovilainen (Vihr.) Jutta Jelys (Vihr.)
			Kaupunginhallituksen edustaja Aila Dünder-Järvinen (SDP)

Viestintä

Sähköisten aikataulupalveluiden tukena jaettiin paperisia linjakohtaisia aikatauluja muun muassa kirjastoissa kaikissa seudun kunnissa. Yhteensä jakelupisteitä oli seudulla 21. Asiakkaita pyrittiin neuvomaan digitaalisten palveluiden käyttöön, joka kasvoikin kertomusvuonna 20 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Tiedotuslehti Sinisten bussien matkassa jaettiin kaikkiin seutukunnan kotitalouksiin elokuussa. Lisäksi Tampereen seudun joukkoliikenne oli näkyvästi esillä Tampereen tiedotuslehdessä, joka jaetaan kaikille Tampereen asukkaille kaksi kertaa vuodessa.

Uutiskirjeitä toimitettiin tilaajille 11 kertaa, keskimäärin kerran kuussa. Uutiskirjeessä kerrottiin ajankohtaisista asioista, mm. linjasto2021-suunnittelun etene- misestä ja linjastosuunnitelmien palautteenantoon liittyvistä mahdollisuuksista. Facebook-sivuilla oli vuoden vaihteessa tykkääjiä 7476, joista naisia 66 % ja miehiä 33 %. Eniten tavoitettiin henkilöitä liityntäpysäköinnin maksetulla ilmoituksella syyskuussa, jonka näki lähes 30 000 Facebookin käyttäjää. Nyssen Facebook toimi sekä viestintä- että markkinointikanavana.

Keväällä käynnistettiin Nyssen brändiuudistuksen suunnittelu. Kyselytutkimus seutulaisille keräsi 3000 vastausta, ja sen lisäksi brändiuudistusta pohjustettiin sisäisin workshoppein ja kyselyin ottamalla huomioon myös Tampereen kaupungin ja Ratikan uudet brändistrategiat. Brändiuudistusta lähti toteuttamaan mainostoimisto Booming. Tavoitteeksi kiteytettiin brändin kehittäminen Tampereen seudun liikkumisen palvelukokonaisuudelle, jotta liikkumisen palvelua voidaan johtaa yhtenäisen palvelulupauksen ja asiakaskokemuksen kautta.

MARKKINOINTI

Markkinoinnin pääpainopisteet olivat seudullisessa markkinoinnissa, uusien liityntäpysäköintialueiden lanseerauksessa sekä digipalveluiden markkinoinnissa. Seudullista markkinointia tehtiin erityisesti C-vyöhykkeellä, jossa asiakasmäärien kasvupotentiaali on merkittävä. Markkinointia toteutettiin lehti-ilmoitus-sarjalla kuntien omissa sanomalehdissä sekä tiivistämällä yhteistyötä kuntien yhdyshenkilöiden kanssa. Matkakorttien määrä kasvoikin Tampereen naapurikunnissa yli 13 %.

Vuoden aikana avattiin useampia liityntäpysäköintialueita suurten kauppakeskusten yhteyteen. Markkinointitempauksia järjestettiin yhdessä kauppakeskusten kanssa, ja lisäksi liityntäpysäköintiä mainostettiin suoramarkkinointikirjein, bus-sinperäkampanjan avulla, radio- ja Facebook-mainoksien sekä videon muodossa. Pysäköijille tarjottiin mm. ilmaislippuja ja lippualennuksia Nella Nettilatauspalvelussa. Liityntäpysäköintimarkkinointia tehtiin yhdessä liikkumisen ohjauksen kanssa.

Alkuvuodesta uusittiin eskarikampanjan konsepti digitaaliseksi. Lapsille tehtiin Onni-nallesta kertova animaatiovideo, jossa opastetaan joukkoliikenteen käyttöön. Lisäksi kaikki seudun eskariryhmät saivat etusetelit matkakortin hankkimista varten sekä ryhmäliput vapaavalintaiseen matkaan, joten matkustamista pääsi kokeilemaan myös oikeassa ympäristössä.

Talous ja tilastot

TILINPÄÄTÖS

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Vuoden 2018 aikana ei toteutettu suuria linjastomuutoksia. Raitiotien rakennustyöt käynnistyivät vuoden 2017 alusta. Raitiotien ja muiden kohteiden työmaat hidastavat ydinkeskustan alueella joukkoliikenteen liikennöintiä 4-6 minuuttia suuntaansa. Kesän 2018 ja talviliikennekauden 2018-2019 suunnittelussa otettiin liikenteen hidastuminen huomioon lisäämällä erityisesti runkolinjoille autoja.

Joukkoliikenteen hoidon kustannustaso nousi 3 prosenttia vuonna 2018. Vuoden 2018 talousarvio perustui 2,5 prosentin nousuun. Joukkoliikenteen liikennöintipalvelujen hintataso on sidottu indeksiin ja ennakoitua suurempi kustannustason 0,5 prosentin nousu merkitsi noin 0,3 milj. euron kustannuksia. Joukkoliikenteen hintoja korotettiin 1.2.2018 alkaen noin 2 prosenttia.

Kaupunginvaltuuston asettamana sitovana tavoitteena oli kasvattaa joukkoliikenteen matkustajamäärää 4 prosenttia vuonna 2018. Joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat vuonna 2018 vain 1,2 prosenttia. Osittain odotuksia pienempää kasvua selittää kahden aikaisemman vuoden suuri, 7-8 prosentin, vuotuinen kasvu yhdistettynä niukkaan palvelutarjonnan lisäykseen ja taksojen korottamiseen. Joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu oli vuonna 2018 samalla prosentuaalisella tasolla kuin vuotuinen väestön kasvu, joten joukkoliikenteen markkinaosuudessa ei tapahtunut vuonna 2018 muutosta.

Palveluryhmän talous

Toimintatuotot ylittivät noin 1,9 milj. eurolla muutetun talousarvion. Tuottojen ylityksestä 0,8 milj. euroa johtui ennakoitua suuremmista lippituloista, 0,5 milj. euroa seutuliikenteen kuntaosuuksien kasvusta ja 0,4 milj. euroa lisääntyneistä muista tuotoista sekä 0,2 milj. euroa käyttökorvausliikenteen suuremmasta toteutumasta sekä seutulipputuotteen käytöstä, joka näkyi myös vastaavan suuruisena kulujen kasvuna.

Toimintakulut ylittivät 1,5 milj. eurolla muutetun talousarvion. Kulujen ylityksestä 1,0 milj. euroa johtui ennakoitua suuremmista liikennepalvelujen ostoista, joita toteutettiin jo syksyllä 2017 sekä 0,3 milj. euroa kustannustason ennakoitua suuremmasta kasvusta. Käyttökorvausliikenteen toteumasta ja seutulipputuotteen arvioitua suuremmasta käytöstä aiheutui yhteensä noin 0,2 milj. euron ylitys.

Toimintakate oli 14,7 milj. euroa sisältäen sekä palvelukokonaisuuden että tilaajan toiminnan kustannukset sekä palvelualueen tukipalvelujen vyörytysosuudet. Toimintakate toteutui 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintakate kertoo Tamperen kaupungin osuuden seudullisen joukkoliikenteen järjestämiskustannuksista. Muiden kuntien maksuosuudet olivat yhteensä 4,4 milj. euroa. Valtiontukea toteutui noin 2,6 milj. euroa ja Kelan koulumatkatukea noin 1,6 milj. euroa.

Joukkoliikenteen nettoinvestoinnit toteutuivat 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa alhaisempina johtuen käynnissä olevan lippu- ja maksatusjärjestelmän uudistuksen investointimenon alituksesta.

TILINPÄÄTÖS

TOIMINNAN TAVOITTEET 2018

Tavoite

Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 4 prosenttia.

Toteuma

Nysse-liikenteessä tehtiin vuonna 2018 yhteensä 40,3 milj. matkaa, mikä on 1,2 % enemmän kuin vuonna 2017. Kevään hyvä, yli 3 %:n kasvuvauhti hyytyi kesällä ja erityisesti loppuvuonna. Vuonna 2017 toteutunut lähes 8 %:n kasvu asetti kovan lähtötason vuodelle 2018. Lippujen hintojen korotukset ja palvelutarjonnan leikkaukset vuonna 2018 hillitsivät kasvupotentiaalia. Loppuvuoden osalta myöhäisempi talven tulo verrattuna vuoteen 2017 selittää osan loppuvuoden nolllakasvusta. Tavoite ei toteutunut.

Tavoite

Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset.

Toteuma

Tavoite raportoidaan kaupunkiympäristön palvelualueen tasolla. Työvoimakustannukset ylittivät vuosisuunnitelman 0,1 milj. eurolla. Ylitys ei johtunut varsinaisista toiminnan aiheuttamista palkkakuluista vaan eläkemenoperusteisista maksuista ja varhaiseläkemenoperusteisista maksuista (varhe-maksu), joiden budjetointi on ongelmallista. Eläkemenoperusteisia ja varhe-maksuja budjetoitaessa arvioitiin kaupungin maksujen alenevan vuodelle 2018. Toteuma ylitti kuitenkin huomattavasti budjetoidun. Tavoite ei toteutunut.

PALVELUKOKONAISUUDEN TALOUS (1000 EUR)

Käyttötalous (1000 euroa)	TP 2018	Muutettu TA 2018	Ero	Alkuper. TA 2018	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	51 091	49 189	1 902	49 189	0	0
Toimintakulut	-65 754	-64 216	-1 538	-63 757	-450	-9
Toimintakate	-14 663	-15 027	364	-14 568	-450	-9
Investoinnit (1000 euroa)	TP 2018	Muutettu TA 2018	Ero	Alkuper. TA 2018	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-601	-1 200	599	-1 200	0	0

SOPIJAKUNTIEN MAKSUSUUEDET (1000 EUR)

Kunta	Maksuosuus	eur/asukas
Kangasala	1 019	32,17
Lempäälä	539	23,23
Nokia	943	28,13
Orivesi	161	17,45
Pirkkala	677	34,96
Vesilahti	120	27,32
Ylöjärvi	950	28,81
Tampere	14 663	62,27

TILATTU SOPIMUSLIIKENNE

LINJAKILOMETRIT	2018	2017	2016	2015
TKL	9 171 547	9 191 699	9 152 730	9 060 424
Väinö Paunu Oy	5 029 337	4 640 233	4 936 352	5 237 267
Länsilinjat Oy	5 531 797	4 733 470	3 549 341	2 982 924
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	517 050	1 893 744	1 644 656	1 596 189
Satakunnan liikenne	14 060	302 281	304 563	303 928
Pirkanmaan Tilausliikenne	906 287	316 303	95 366	142 620
Valkeakosken liikenne	155 813	154 444	147 473	121 082
Atro Vuolle	20 142			
YHTEENSÄ	21 514 048	21 232 174	19 894 004	17 994 994
LINJATUNNIT				
TKL	464 300	459 159	446 408	429 625
Väinö Paunu Oy	207 291	185 102	201 313	226 701
Länsilinjat Oy	223 289	182 315	135 388	121 976
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	47 560	91 998	78 494	76 700
Satakunnan liikenne	14 060	22 388	21 285	21 220
Pirkanmaan Tilausliikenne	43 444	14 787	2 977	4 609
Valkeakosken liikenne	3 327	3 277	3 350	3 035
Atro Vuolle	931			
YHTEENSÄ	1 004 203	959 026	891 576	812 451
AUTOPÄIVÄT				
TKL	36 170	35 850	35 117	33 368
Väinö Paunu Oy	17 090	15 749	17 210	17 609
Länsilinjat Oy	17 063	14 303	10 143	8 359
Tarjousyhteenliittymä Väinö Paunu Oy ja Länsilinjat Oy	3 163	6 080	5 459	5 417
Satakunnan liikenne	914	1 438	1 345	1 341
Pirkanmaan Tilausliikenne	3 249	1 109	465	658
Valkeakosken liikenne	456	453	462	410
Atro Vuolle	142			
YHTEENSÄ	78 247	74 982	70 464	62 311

TUNNUSLUVUT/JOUKKOLIIKENNE

MATKUSTAJAMÄÄRÄT		2018	2017	2016	2015	2014
nousijamäärä - sopimusliikenne	kpl/v	40 275 106	39 806 959	36 944 531	34 558 023	32 049 010
nousijamäärä - yhteistariffiliikenne	kpl/v	40 710 665	40 352 002	37 502 114	35 123 284	33 125 988
sopimusliikenteen osuus yhteistariffiliikenteestä	%	98,8 %	98,6	98,5	98,4	96,7

TEHOKKUUS/TALOUDELLISUUS

joukkoliikenteen subventioaste	%	29,0	27,4	27,3	26,6	26,4
subventio/nousija - sopimusliikenne	€/nousu	0,47	0,42	0,44	0,43	0,43
subventio/linjakm - sopimusliikenne	€/linjakm	0,89	0,80	0,81	0,83	0,92
nousijat/linjakm - sopimusliikenne	nousu/linjakm	1,9	1,9	1,9	1,9	2,1
aikataulunopeus (linjakm/linjah)	km/h	21,4	22,1	22,3	22,1	21,5

TOIMINNAN LAAJUUS

linjakm/asukas - sopimusliikenne	linjakm/asukas	55,2	57,2	54,4	54,2	55,6
nousuja/asukas - sopimusliikenne	nousu/as	103,3	107,3	101,2	104,2	143,6
nousuja/asukas - yhteistariffiliikenne	nousu/as	104,5	108,8	102,7	105,9	148,4
joukkoliikenteen subventio/asukas Tampere	€/as	62,27	57,01	58,88	56,91	54,87
joukkoliikenteen subventio/asukas koko seutu	€/as	48,92	45,59	44,23	44,78	-

Sopimusliikenne
tilaajan tilaama liikenne

Käyttökorvausliikenne
linjalupaliikennettä, joka noudattaa Tampereella Tampereen tariffiohjeita

Yhteistariffiliikenne
sopimusliikenne + käyttökorvausliikenne

Nousu
sisältää myös vaihtomatkat

Subventio
palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintakate

Subventioaste
kuntien rahoitusosuus / palvelukokonaisuuden ja tilaajayksikön toimintamenoilla

LINJAKOHTAISET TILASTOT

Linja	Linjareitti	Nousut kpl/vuosi	Liikennöintikus- tannukset €/v	Lipputulot €/v (alv-10%)	Subventio/ vuosi	Subventio- %
1	Vatjala - Leinola - Koskipuisto - Härmälä- Suuppa/Vaitti/Kyösti/ Lentoasema	3 607 937	4 317 066 €	3 687 350 €	739 760 €	17,1 %
2	Rauhaniemi - Pyyntikintori	1 141 171	1 388 618 €	1 083 428 €	339 445 €	24,4 %
3	Etelä-Hervanta - Keskustori - Lielähti - Lentävänniemi	4 286 537	4 870 973 €	4 285 040 €	711 480 €	14,6 %
4	Länsi-Hervanta - Iidesranta - Keskustori	1 246 249	1 429 791 €	1 249 719 €	216 835 €	15,2 %
5	(TAYS -) Hervanta - Vuores - Keskustori	1 560 111	2 199 888 €	1 418 019 €	832 823 €	37,9 %
6	Hermia - Nalkala	1 527 230	1 817 981 €	1 431 662 €	431 314 €	23,7 %
8	Atala - Keskustori - Pispala - Tesoma - Haukuluoma	2 577 013	3 045 266 €	2 525 881 €	596 175 €	19,6 %
9	Annala - Kalevantie - Keskustori	1 619 595	1 873 382 €	1 523 459 €	396 824 €	21,2 %
10	Kaukajärvi - Nekala - Keskustori	1 150 142	1 181 655 €	1 055 005 €	157 279 €	13,3 %
11	Kyösti/Lahdesjärvi - Härmälä - Keskustori - Pispala - Rahola	1 412 659	1 982 223 €	1 304 144 €	724 285 €	36,5 %
12	Hallila - Keskustori	691 550	888 534 €	634 079 €	275 717 €	31,0 %
14	Reuhari - Keskustori - Pirkkahalli - Pere (- Suuppa - Pitkäniemi - Nokia)	6775 86	1 082 774 €	675 000 €	432 598 €	40,0 %
15	Järvensivu - Petsamo	197 331	465 463 €	194 483 €	280 589 €	60,3 %
17	Vehmainen - Keskustori - Pispala - Tesoma - Kalkku	1 882 046	2 315 665 €	1 906 686 €	467 215 €	20,2 %
20	Hikivuori - Hervanta - Keskustori - Lamminpää	1 446 761	2 029 668 €	1 339 105 €	737 917 €	36,4 %
21	Turtola - Hatanpää - Keskustori - Lielähti - Tesoma	1 381 338	1 786 408 €	1 263 185 €	565 841 €	31,7 %
24	Hermia - Vanha kirkko	132 992	314 635 €	118 235 €	202 748 €	64,4 %
25	Janka - Keskustori - Tahmela	1 237 290	1 372 488 €	1 218 200 €	189 783 €	13,8 %
26	Höytämö - Sarankulma - Keskustori - Pispala - Kaarila	903 954	1 396 931 €	853 824 €	574 945 €	41,2 %
27	Partola - Keskustori	49 038	85 066 €	44 891 €	42 035 €	49,4 %
28	Sorila (Ruutana) - Keskustori - Lielähti - Siivikkala	1217164	2 359 566 €	1 227 098 €	1 183 855 €	50,2 %
29	Linnainmaa - Keskustori - Pispala - Pitkäniemi/Kalkku	1 614 974	1 807 577 €	1 549 963 €	303 756 €	16,8 %
31	Korkinmäki - Nekala - Pispalanharju	100 558	198 474 €	98 430 €	104 313 €	52,6 %
32	TAYS - Hervantakeskus - Hatanpään sairaala	633 391	1 151 321 €	581 012 €	595 185 €	51,7 %
33	Lahdesjärvi (Ikea) - Keskustori	101 635	164 616 €	104 882 €	63 533 €	38,6 %
34	Keskustori - Linnakallio - Suupantori	83 330	157 824 €	78 078 €	83 139 €	52,7 %
35	Multsilta - Keskustori	374 377	764 359 €	335 868 €	444 453 €	58,1 %
37	Risso - Finlayson - Ryydynpohja	1109 777	1 267 088 €	616 071 €	678 136 €	53,5 %

Liikennöintikustannuksissa on mukana liikennöitsijälle maksettavat korvaukset.

Lipputulossa on mukana vain asiakasmaksuista kertyvät tulot. KELAn opiskelijalippukorvauksia tai valtiontukea ei ole otettu huomioon.

Subventioon on laskettu mukaan infojärjestelmän kustannukset.

38	Atala - Kaukajärvi - TTY	275 656	486 730 €	195 474 €	301 216 €	61,9 %
40	Tampere - Kangasala	1040 042	1 763 270 €	1 332 431 €	473 856 €	26,9 %
41	Kangasala - Ponsa - Orivesi	48 882	234 755 €	56 168 €	182 968 €	77,9 %
42	Kuhmoinen - Sahalahti - Tampere	250 531	965 413 €	347 498 €	637 223 €	66,0 %
44	Kangasala - Valkeakoski	34 459	184 174 €	41 350 €	146 231 €	79,4 %
45	Kangasala - Kangasalan as. - Vatiala	40 509	242 799 €	41 312 €	205 831 €	84,8 %
46	Perälä - Pikkola	55 963	145 692 €	58 476 €	90 197 €	61,9 %
49	Pohja - Eräjärvi - Orivesi	5 231	35 658 €	5 726 €	30 566 €	85,7 %
50	Tampere - Lempäälä - Haurala	880 134	1 782 951 €	1 059 127 €	764 120 €	42,9 %
55	Tampere/Keskustori - Lempäälä - Vesilahti - Narva	248 241	632 805 €	365 521 €	281 471 €	44,5 %
58	Sääksjärvi - Hervanta	3 073	18 839 €	3 007 €	16 167 €	85,8 %
63	Suupantori - Äijälä	12 516	83 690 €	12 721 €	72 449 €	86,6 %
65	Hermia - Hallila - Härmälä - Suupantori	167 282	433 551 €	150 207 €	291 950 €	67,3 %
70	Tampere - Nokian asema	457 213	764 726 €	647 698 €	136 460 €	17,8 %
71	Tampere - Nokian asema - Keho	448 650	1 035 181 €	527 142 €	530 459 €	51,2 %
72	Tampere - Tervasu	46 564	125 463 €	51 869 €	76 178 €	60,7 %
73	Harjuniitty - Nokian asema - Vihola - Keho	253 016	606 147 €	279 391 €	339 559 €	56,0 %
74	Tampere - Nokian asema	23 725	51 498 €	28 404 €	24 234 €	47,1 %
77	Nokian asema - Tottijärvi	29 742	117 639 €	32 164 €	87 715 €	74,6 %
78	Nokian asema - Sarkola	10 813	116 995 €	12 815 €	106 195 €	90,8 %
79	Siuro - Linnavuori - Nokian asema - (Tampere)	138 968	427 320 €	176 469 €	259 649 €	60,8 %
80	Irjala - Keskustori - Lielähti - Soppeenmäki - Haavisto	1040 630	1 452 848 €	1 139 018 €	349 731 €	24,1 %
81	Keskustori - Vuorentausta - Soppeenmäki - Asuntila	464 578	921 683 €	498 530 €	443 438 €	48,1 %
83	Soppeenmäki - Metsäkylä	98 088	317 684 €	103 891 €	220 031 €	69,3 %
84	Soppeenmäki - Takamaa	23 567	112 893 €	25 959 €	89 029 €	78,9 %
85	Soppeenmäki - Mutala - Kuru	207 267	827 272 €	290 940 €	552 801 €	66,8 %
86	Siivikkala - Soppeenmäki	45 158	81 943 €	46 637 €	37 135 €	45,3 %
90	Pyynikintori - Sorila - Kämmenniemi- Terälahti - Kaanaa	262 378	919 639 €	423 653 €	515 408 €	56,0 %
91	Sorila - Aitoniemi	102 041	127 597 €	11 042 €	118 719 €	93,0 %
92	Sorila - Pulesjärvi - Viitapohja (- Kämmenniemi) - Sorila	7 029	125 569 €	9 719 €	117 967 €	93,9 %
95	Orivesi - Tampere	0	147 333 €	47 820 €	102 401 €	69,5 %
100	Särkänniemi - Keskustori - Tampere-talo	23 666	74 314 €	32 624 €	43 241 €	58,2 %
137	Olkahinen - Takahuudin koulu	17 282	58 353 €	12 966 €	46 464 €	79,6 %
YHTEENSÄ		40 726 630	59 137 720	40 470 563 €	20 063 034 €	33,9 %

KESKUSTA
CENTRUM

TAXI

LÄÄKÄRINKATU

TAYS

03 5656 4700
Frenckellinaukio 2 B
PL 487, 33101 Tampere
joukkoliikenne@tamper.fi

 nysse.fi
 nella.tampere.fi
 reittiopas.tampere.fi

